

EØS-utvidelsen – muligheter for norske bedrifter i Baltikum

Magnar Ødelien – Innovasjon Norge

EØS-avtalen

- Sikrer norsk næringsliv adgang til EUs indre marked
- Iverksatt 1. januar 1994
- Utvidet med 10 land 1. mai 2004
- Over 3000 rettsakter siden 1994
- Dynamisk frihandelsavtale som sikrer
 - Fri flyt av varer, kapital, tjenester og personer
 - Annen felles næringspolitikk
 - Samarbeid utenfor de fire friheter

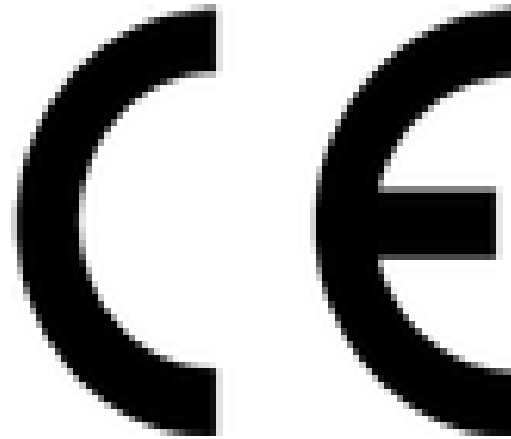
EØS-avtalen?

Over 50 % av norske bedrifter har dårlig eller svært dårlig
kjennskap til EØS-avtalen

❖ Fri flyt av varer

	EU	EØS	
Tollfrihet for industrivarer	x	x	Opprinnelsesregler
Fjerning av tekniske handelshindre	x	x	Felles krav, gjensidig godkjenning
Konkurransen offentlige innkjøp	x	x	Over gitte terskelverdier
Frihandel for fiskeprodukter	x	(x)	
Fjerning av antidumpingtiltak	x	(x)	Ja, men ikke for alle fiskeprodukter
Frihandel med landbruksvarer	x	(x)	Lettelser for visse produkter
Fjerning av grensekontroller	x	(x)	Forenklinger i EØS
Avgiftsharmonisering (moms m.v.)	x		Bare delvis oppnådd i EU
	x		

🌟 Harmonisert produktlovgivning i Europa

❖ Fri flyt av kapital og tjenester

	EU	EØS	
Frie kapitalbevegelser	x	x	
Ikke-diskriminerende etableringsregler	x	x	Sikring av rettigheter i EØS
Ikke-diskriminerende regler for etablering av bank- og finans	x	x	Behandling som "innlending"
Felles marked for teletjenester	x	x	Fra 1. Januar 1998
Felles transportmarked	x	x	Delvis i EØS
Felles sentralbank	x		Følge av ØMU
Felles valuta	(x)		ØMU-land

❖ Fri flyt av personer

	EU	EØS	
Felles arbeidsmarked	X	X	Formell likhet. Må dokumenteres
Felles regler for sosial beskyttelse ved flytting	X	X	Sikring av rettigheter i EØS
Gjensidig godkjenning av kvalifikasjoner	X	X	Behandling som "innlending"
Lettelser ved grensepassering	X	X	Schengen

❖ Annen felles næringspolitikk

	EU	EØS	
Felles konkurranseregler	x	x	Overvåkes av egne organer. I tillegg til nasjonale regler
Felles regler for statstøtte	x	x	Godkjenning
Felles handelspolitikk	x		Norge kan ha egne handelsavtaler og tolltariff
Felles jordbrukspolitikk	x		
Felles fiskeripolitikk	x		Forhandler med EU som tredjeland
Felles energipolitikk	x	(x)	Enkelte direktiver del av EØS

NYE EØS FINANSIERINGSORDNINGER

MULIGHETER OG UTFORDRINGER FOR NORSKE AKTØRER

To ordninger

Norsk finansieringsordning

- **Giver: Norge**
- **Mottagere: de ti nye EU-medlemmene**
- **€113,4 mill. pr. år**

EFTA-ordning

- **Giver: Norge (95%), Island og Liechtenstein**
- **Mottagere: de ti nye + Spania, Hellas, Portugal**
- **€120 mill. pr. år**

Totalt 2004-2009: € 1,167 mrd. (ca. NOK 10 mrd.)

Sum finansieringsordningene pr. år

Polen	NOK 927 mill.
Ungarn	NOK 224 mill.
Tsjekkia	NOK 184 mill.
Slovakia	NOK 117 mill.
Litauen	NOK 112 mill.
Latvia	NOK 89 mill.
Spania	NOK 76 mill.
Hellas	NOK 57 mill.
Estland	NOK 54 mill.
Portugal	NOK 53 mill.
Slovenia	NOK 31 mill.
Kypros	NOK 8 mill.
Malta	NOK 6 mill.

Prinsipper

Mottakerstatene velger sine prioriterte sektorer

Memorandum of Understanding med hvert land

- **Nasjonale prioriteringer (sektorer)**
- **Særskilte tilskuddsordninger**
- **Administrativt oppsett, prosedyrer**

Aktører i mottakerstatene foreslår, utvikler og gjennomfører prosjekter

Norske aktører er ønskelig - men ikke krav

Støtteformer

Enkeltprosjekter: \geq €250.000

Programmer (prosjektgrupper): koordinert portefølje av adskilte prosjekter; felles overordnet målsetning/innretning

Fondsordninger: for mindre tilskudd (f.eks. NGOer, institusjonssamarbeid)

”Såkorn-penger” (*seed money facility*): støtte til prosjektutarbeidelse, etablering av nye partnerskap

Prioriterte områder

Miljø

Bærekraftig utvikling

Bevaring av europeisk kulturarv

Utvikling av menneskelige ressurser inkl. utdanning, demokratiske prosesser, lokalforvaltning

Helse; barn

Intern sikkerhet, grensekontroll, Schengen

Regionalpolitikk, inkl. grenseoverskridende samarb.

Acquis communautaire - hele regelverket

Forskning

Innovasjon Norges aktiviteter

- Informasjonsaktiviteter

- nettinformasjon – www.eic.no/eos-fond
- seminarer
- besvare henvendelser

Bistand til enkeltbedrifter

- hjemme og ute

- Kompetansekartlegging